

Sygn. akt II Ca 830/13

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Wołosowicz

Sędziowie: SSO Bogusław Suter

SSO Bogdan Łaskiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 roku w Białymstoku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko A. S. i J. K.

o przywrócenie posiadania

na skutek skargi powoda G. C.

o wznowienie postępowania w sprawie II Ca 588/11

zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 20 lipca 2011 roku

p o s t a n a w i a:

odrzuć skargę .

UZASADNIENIE

Powód G. C. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 20 lipca 2011 roku w sprawie II Ca 588/11, którym oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 17 marca 2011 roku, w sprawie II C 588/11.

W uzasadnieniu skargi powód podnosił, że wykrył nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które mają wpływ na rozstrzygnięcie, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu z powodu nienależytego reprezentowania przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

Na wstępie wyjaśnienia wymaga, że skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia służącym wzruszeniu prawomocnych orzeczeń. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu powoduje, że wznowienie postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z powodów określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Przepisy art. 401, 401¹ i 403 k.p.c. wymieniając

podstawy wznowienia postępowania tworzą zamknięty katalog. W związku z tym, oparcie skargi na innych podstawach niż wymienione w tych przepisach jest niedopuszczalne.

Przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznawania skargi o wznowienie postępowania Sąd bada, czy zostały spełnione konieczne warunki umożliwiające jej rozpoznanie. Sąd ustala przede wszystkim, czy skarga została wniesiona w ustawowym terminie oraz czy skarga oparta jest na ustawowych podstawach. Sprawdzeniu przez Sąd podlega nie tylko fakt, czy strona powołała w piśmie procesowym odpowiedni przepis dotyczący wznowienia postępowania, ale również przytoczenie takich okoliczności, które uzasadniałyby jego powołanie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 roku, w sprawie I PKN 671/99 – OSNAPiUS 2001/19/588, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1999 roku, w sprawie III AO 5/99 – OSNAPiUS 2000/14/564 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2007 roku, w sprawie III CSK 56/07 – Lex nr 334985).

Warunkiem rozpatrywania zasadności skargi jest spełnienie warunków określonych w art. 410 § 1 k.p.c. Brak któregokolwiek z nich sprawia, że merytoryczne rozpoznanie skargi jest niemożliwe i skarga taka podlega odrzuceniu. Termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania wynosi 3 miesiące i liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji – od dnia, w którym strona, jej organ lub przedstawiciel ustawy dowiedziała się o wyroku (art. 407 § 1 k.p.c.). W sprawie powód jako podstawę wznowienia wskazał art. 403 § 2 k.p.c., a zatem termin do wniesienia skargi liczy się od dnia dowiedzenia się przez niego o podstawie wznowienia. W uzasadnieniu skargi o wznowienie postępowania w sprawie II Ca 588/11 skarżący wskazał, że o podstawie wznowienia dowiedział się w dniu 25 kwietnia 2013 roku, kiedy to córka E. S. przeczytała mu akt notarialny sprzedaży nieruchomości z dnia 24 kwietnia 2003 roku, a zatem termin do wniesienia skargi upłynął w dniu 25 lipca 2013 roku. Skargę o wznowienie postępowania powód wniósł w dniu 23 lipca 2013 roku, a zatem z zachowaniem ustawowego terminu.

Analiza skargi powoda prowadzi jednak do wniosku, że nie została ona oparta na ustawowych przesłankach wskazanych w art. 403 § 1 i 2 k.p.c. Stwierdzenie dopuszczalności wznowienia nie ogranicza się bowiem do badania, czy wskazane przez wnoszącego skargę okoliczności oparte są na przewidzianej w ustawie podstawie wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 roku, w sprawie II PZ 65/07, OSNP 2009/17 – 18/233, Lex nr 490340, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 roku, w sprawie II UZ 47/10, Lex nr 844755, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2008 roku, w sprawie II UZ 33/08, Lex nr 786454, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2009 roku, w sprawie II PZ 42/08, Lex nr 784197, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 roku, w sprawie II PZ 65/07, OSNP 2009/17-18/233, Lex nr 490340). Powyższe oznacza, że ukształtowanie przez powoda podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401 – 404 k.p.c. nie oznacza jeszcze oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, w sytuacji gdy podnoszona przez skarżącego podstawa nie zachodzi.

Kontynuując wskazać trzeba, że jako podstawę wznowienia postępowania powód wskazał nowe okoliczności faktyczne i dowody. Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Podkreślenia wymaga, że podstawą wznowienia mogą być takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które istniały przed wydaniem prawomocnego wyroku, lecz były stronie nieznanymi lub strona nie miała do nich dostępu. Należało zwrócić uwagę, że wskazywane przez skarżącego dowody nie należą do okoliczności, o jakich mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Wprawdzie, istniały przed wydaniem prawomocnego wyroku w sprawie II Ca 588/11, ale nie ulega wątpliwości, że były one powodowi znane, skoro powoływany obecnie dokument aktu notarialnego z dnia 24 kwietnia 2003 roku został przez powoda załączony już do pozwu inicjującego postępowanie przez Sądem Rejonowy w Bielsku Podlaskim, w sprawie syn. akt I C 172/10 (k. 11-14).

Jednocześnie, we wniesionej skardze powód sygnalizuje, że nie mógł skorzystać z powoływanych dowodów, ponieważ ustanowiony z urzędu pełnomocnik procesowy nie reprezentował jego interesów w należyty sposób. W ocenie Sądu Okręgowego, w ten sposób skarżący konstruuje kolejną podstawę do wznowienia postępowania, tym razem w oparciu o przepis art. 401 pkt 2 k.p.c. W myśl przywołanego przepisu, można żądać wznowienia postępowania z powodu

nieważności, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe. W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, strona zostaje pozbawiona możliwości działania tylko wtedy, gdy doszło do całkowitego pozbawienia jej możliwości obrony swoich praw, a więc gdy znalazła się w takiej sytuacji, która uniemożliwiła, a nie tylko utrudniła lub ograniczyła popieranie przed sądem dochodzonych żądań lub obronę przed zarzutami strony przeciwnej (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 roku, II UKN 174/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 roku, I PKN 521/97, OSNAPiUS 1999 nr 6, poz. 203, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1998 roku, I PKN 359/98, OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 681). Nie ulega wątpliwości, że takie pozbawienie skarżącego możliwości działania w sprawie nie miało miejsca, skoro na wniosek powoda ustanowiono mu pełnomocnika z urzędu, który czynnie uczestniczył w postępowaniu podejmując wszystkie niezbędne czynności procesowe, w tym wnosił środki odwoławcze w toku instancji.

Mając na uwadze powyższe, skarga wniesiona przez powoda jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia, podlegała odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.